

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
*УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...***

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

К О Н К У Р С И 1 4 0

REFERENCES

1. The Oxford Companion to the English Language / ed. T. McArthur. Oxford University Press, 1992. 1184 p.
2. Sampson G. The Concise Cambridge History of English Literature. Cambridge University Press, 1970. 976 p.
3. Millward C. M., Hayes M. A Biography of the English. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2012. 478 p.
4. Мороз Ю. А. Національна традиція біблійних перекладів : філософсько-релігієзнавчий аналіз : дис. ... канд. філософських наук : 09.00.11 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2017. 214 с.
5. Crystal D. Begat : The King James Bible and the English Language. Oxford University Press, 2010. 327 p.
6. Haugen E. Dialect, Language, Nation. *American Anthropologist*. 1966. Vol. 68. № 4. P. 922–935.
7. Currie O. The role of the Bible in Language Standardization Processes : The Case of Welsh. *Jezik in Slovstvo*. 2022. № 67. P. 27–47.
8. Hallen C., Spackman T. Biblical Citations as a Stylistic Standard in Johnson's and Webster's Dictionaries. *Journal in English Lexicology*. 2010. № 5. P. 47–60.
9. Samuel Johnson's Dictionary. URL : <https://johnsonsdictionaryonline.com/views/search.php?term=ABASE> (дата звернення: 2.02.2023).
10. American Dictionary of the English Language. URL : <https://webstersdictionary1828.com/Dictionary/Abase> (дата звернення: 2.02.2023).
11. Smith K. Bible Translation and Relevance Theory : The Translation of Titus. A dissertation submitted for the degree of doctor litterarum. University of Stellenbosch, 2000. 260 p.
12. Marks K. In da Bginnin : Bible is Translated for Text Message Generation. Independent. 2005. 07 October. URL : <https://www.independent.co.uk/news/science/in-da-bginnin-bible-is-translated-for-text-message-generation-317803.html> (дата звернення: 7.02.2023).

Стаття надійшла до редакції
01 лютого 2023

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

УДК 378.091.12 : 005.336.1] – 027.22

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

заступник з навчально-виробничої роботи

Комунального закладу вищої освіти

«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Входження України в європейський освітній простір передбачає реформування системи вищої професійної освіти, зокрема підвищення її якості. Сучасна вища школа

зорієнтована на якісну підготовку фахівця, який відповідає змінам, що відбуваються на ринку праці. У зв'язку з цим гостро постає проблема підготовки професійно компетентних педагогів, формування яких відбувається протягом усього освітнього процесу в коледжі.

Об'єктивною проблемою впровадження компетентнісного підходу до навчання є необхідність технологічної адаптації освітнього процесу до нових вимог. Традиційними педагогічними технологіями, розробленими для знаннєвого підходу, неможливо продуктивно формувати компетентності здобувачів освіти.

Слід оновлювати арсенал педагогічних технологій, якими володіють педагоги, як процесуальної умови реалізації компетентнісного підходу до навчання.

Розвиток освіти не може йти інакше, ніж через оволодіння новим, через інноваційний процес. Об'єктом майже кожного інноваційного процесу стають здобувачі освіти.

Ключові слова: професійна компетентність, психолого-педагогічні особливості, педагогіка партнерства, індивідуальна освітня траєкторія, здобувачі освіти.

Актуальність. Професійна формування професійної компетентності в компетентність педагога потребує процесі педагогічної практики, дозволяє постійного розвитку і удосконалення. значною мірою надати процесу навчання у Особливо актуальним це питання є у період коледжі особистісно орієнтованого діяльності, пов'язаної з реалізацією напряму.

Концепції «Нова українська школа», **Аналіз наукових досліджень.** У підготовки його до роботи в нових умовах. контексті нової освітньої парадигми

Формування педагога нового типу – професійна компетентність визначається не ініціативного, мислячого, самокритичного лише як загальна культура, суспільно- – можливе лише за умови наближення економічна поінформованість чи система навчання у закладі вищої освіти до реальної знань, умінь і навичок, а уміння професійної діяльності. мобілізувати отримані знання та досвід у

Адже становлення педагога, як і будь- необхідне русло вирішення завдань, якого фахівця, визначається не лише нестандартних ситуацій тощо. Професійна глибокими знаннями основ наук, а й компетентність відіграє важливу роль у постійним удосконаленням його соціальному та професійному житті професійних умінь і навичок. індивіда. Такі особисті риси як упевненість

Однією зі складових освітнього процесу у власних силах, віра в успіх, у закладі вищої освіти є педагогічна відповідальність та ініціативність, практика. Безпосередня практична працьовитість й цілеспрямованість діяльність за місцем майбутньої роботи вважаються окремими науковцями здійснює значний вплив на підготовку ключовими аспектами професійної здобувачів освіти, а педагогічно доцільна її компетентності. Зокрема науковці організація, за умови розробки системи О.Вознюк, О.Дубасенюк вважають

«професійну компетентність здатністю роботах Л. Васильченко, С. Гончаренка, О. особистості здійснювати професійну Дубасенюк, М. Дяченко, П. Зеєра, І. діяльність на основі набутих професійних Зимньої, О. Пометун, Н. Ничкало, О. компетенцій, які сприяють розвитку Савченко, В. Семиченко, А. Смирнова, С. творчого потенціалу особистості, її Шишова, Р. Шаповал.

професійному саморозвитку та Використання технічних засобів самовдосконаленню». навчання на базі нових інформаційних

Формування здібностей творчої технологій, використання засобів особистості майбутніх фахівців досліджено мультимедіа, створення педагогічних у працях В. М. Анфімова, В. О. Моляко, програмних засобів обґрунтовано в роботах В. В. Рибалки, О. Г. Романовського та ін. Ю. К. Бабанського, С. Я. Батишева, Проблема компетентності як В. П. Безпалько, В. Ю. Бикова, багатомірного феномена ґрунтовно Б. С. Гершунського, В. М. Глушкова, досліджена в роботах С. У. Гончаренко, Р. С. Гуревича, М. Ю. Кадемії, М. І. В. П. Бездухова, О. М. Дахіна, Жалдака, В. М. Монахова, І. П. Підласого, Б. Д. Ельконіна, А. К. Маркова та ін. С. О. Сисоевої та інших відомих Сучасними підходами до проблеми дослідників.

компетентності опікуються А. В. Василюк, **Мета.** Проаналізувати шляхи О. В. Овчарук. Питання професійної формування і розвитку професійної підготовки на основі компетентнісного компетентності здобувачів освіти в процесі підходу розглянуто в працях практичної підготовки; визначити роль В. М. Анищенко, А. М. Михайличенко та системи практичної підготовки в ін. Визначення ключових компетентностей освітньому процесі, актуальні проблеми, подано в роботах І. А. Зимньої, пов'язані з реалізацією даного питання.

Г. К. Селевко, П. І. Третьякова, **Виклад основного матеріалу.** Т. І. Шамова та ін. Компетентність – це загальна здатність, що

Орієнтація на засвоєння умінь і способів базується на знаннях, досвіді, цінностях, діяльності, узагальнених способів здібностях, набутих завдяки навчанням.

діяльності визнавалася В. Давидовим, І. Система компетентностей в освіті має Лернером, В. Краєвським, В. Лозовою, В. ієрархічну структуру, рівні якої складають: Онищуком, В. Паламарчук, М. Скаткіним ключові компетентності; загально-галузеві та іншими науковцями. У психолого-компетентності; предметні компетентності. педагогічній літературі накопичено Основними групами компетентностей є: чималий досвід з проблеми компетентності, соціальна; полікультурна; комунікативна; яка була висвітлена в наукових працях Н. інформаційна; саморозвитку та самоосвіти; Бібік, О. Біляковської, Є. Бондаревської, Б. продуктивної творчої діяльності.

Гершунського, А. Хуторського, А. Компетентність, на відміну від простого Щекатунової та ін. знання, існує у формі діяльності (реальної

Питання професійно-педагогічної чи мисленнєвої), а не інформації про неї. У компетентності знайшли відображення в формуванні компетентності як загальної

здібності беруть участь усі групи і всі вони технології навчання і виховання є вирішальними: за умови несформованої актуальною, тому що:

бодай однієї з них неможливо досягти - по-перше, професійно компетентний компетентності. освітянин робить позитивний вплив на

Професійна діяльність майбутнього формування творчих здобувачів освіти у педагога Нової української школи процесі роботи в закладі освіти;

базується на його підготовці як - по-друге, зможе добитися кращих високопрофесійного фахівця, який результатів у своїй професійній діяльності;

ознайомлений з сучасними світовими - по-третє, сприяє реалізації професійних вимогами до освітнього процесу, можливостей.

підготовлений до організації навчальної Додавши цьому служить діяльність діяльності. освітніх установ нового типу: ліцеїв,

Професійна компетентність педагога – це гімназій, шкіл з поглибленим вивченням сукупність його особистісних якостей, навчальних предметів.

загальної культури та кваліфікаційних Різні трактування професійної знань, умінь, методичної майстерності, компетентності зумовлені, насамперед,

гармонійна інтеграція яких в педагогічній особливості структури діяльності фахівців діяльності дає оптимальний результат. різних професій.

На перший план висувуються внутрішні **Професійна компетентність** – це базова фактори педагога: особистісні якості, тобто характеристика діяльності спеціаліста; вона

структура особистісних здібностей та рис включає як змістовий (знання), так і характеру, його загальна культура, процесуальний (уміння) компоненти і має

управлінські та організаторські головні суттєві ознаки, а саме: мобільність можливості, а вже потім – кваліфікаційна знань, гнучкість методів професійної

компетентність, яка передбачає знання, діяльності і критичність мислення. Стрижневими поняттями компетентності

уміння, навички з отриманої спеціальності. є готовність та здатність.

Професійно-педагогічна компетентність **Готовність** як психологічний стан особи працівника освіти є складною визначається не тільки наявністю

багаторівневою стійкою структурою його визначається не тільки наявністю психічних рис, що формується внаслідок відповідних мотивів, а й зацікавленим

інтеграції досвіду, теоретичних знань, ставленням до майбутньої діяльності як практичних умінь, значущих для вчителя привабливої діяльності.

особистісних якостей і має окреслені **Здатність** тлумачиться як психічний та суттєві ознаки (мобільність, гнучкість і фізичний стан особи, якому притаманні

критичність мислення). процеси цілепокладання, планування, контролю, оцінки та рефлексії.

Проблема підвищення рівня професійної Крім того, здатність передбачає компетентності майбутнього фахівця, компоненти психологічної оснащеності,

здатного вільно й активно мислити, які, зокрема, сформувалися завдяки моделювати освітній процес, самостійно генерувати та утілювати нові ідеї і попередньому досвіду стійкими способами

діяльності (можуть формуватися і усвідомленість вибору студентами змінюватися в процесі навчання). Отже, майбутньої спеціальності.

здатність як ключовий компонент В наших спеціальностях ці практики, як компетентності містить дві підсистеми – правило, мають пасивний характер, але в психологічна готовність і психологічна них прослідковується педагогічна оснащеність. спрямованість: пропедевтична практика

На сучасному етапі розвитку суспільства (спостереження уроків англійської мови) однією з найбільш актуальних проблем виявляє бажання і здатність практикантів професійної готовності, як свідчать останні дивитися, аналізувати й оцінювати дослідження в галузі психології є проблема відвідані уроки з точки зору психолого-готовності до взаємодії. Сучасними педагогічних аспектів діяльності тощо.

психологами активно вивчаються питання Психологи акцентують увагу на тому, що соціальної, міжособистісної, професійної, нині важливо, розуміючи закономірну педагогічної взаємодії. Партнерська зміну цілей загальної та професійної освіти, взаємодія в умовах закладу освіти вносити суттєві корективи в цілі, зміст, відбувається на рівнях: «викладач-форми й методи навчання та виховання.

студент», «студент-студент», «викладач- У контексті формування професійної викладач», «викладач-керівництво», компетентності фахівця особливого «викладач-батьки», а для нас додається ще значення набуває проблема формування та рівень «викладач-методист – студенти- розвитку професійної самосвідомості практиканти - представники баз практики». фахівця-професіонала, що має стати Організація партнерської взаємодії в формою існування й психологічним системі «викладач-студент» є особливо механізмом розвитку діяльності фахівця, важливою, оскільки сприяє руйнуванню здатного опановувати нові досягнення попередніх стереотипів професійного професійної культури та, долаючи мислення майбутнього фахівця. досягнутий рівень, йти далі, розвиваючи

Виявлення стану готовності студента до цю культуру.

професійної діяльності пов'язане із У сучасних працях психологів необхідністю забезпечення діагностичності підкреслено величезну роль першого цілей підготовки майбутнього фахівця, позитивного досвіду як специфічного перевірки й об'єктивної оцінки результатів феномена. Позитивний досвід майбутнього навчання шляхом застосування адекватних вчителя, набутий при виконанні окремих змісту підготовки спеціаліста форм, педагогічних задач, які подібні до задач методів і засобів контролю готовності до майбутньої професійної діяльності, професійної діяльності на етапі навчання. усвідомлюється як оволодіння певними

Щодо цього, варто підкреслити значення вміннями.

і роль навчальних практик, адже зі Якщо в процесі діяльності, імітуючої ставлення студентів до виконання завдань майбутню професійну діяльність, викладач такої практики можна з достатньою або один із студентів висловив думку про вірогідністю визначити вмотивованість, явно виражені здібності, то ці слова можуть

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ

значно вплинути на професійне моделювання, що дає можливість набуття становлення майбутнього фахівця. Такі саме позитивного першого досвіду, а по-коментарі мають особливу владу друге, позитивного критичного мислення. впливаючи на сприйняття себе, особливо, Наші викладачі разом зі студентами вже якщо студент поважає того, хто схвалив кілька років займаються дослідженням цієї

його перший досвід.

Зважаючи на сказане, варто підкреслити конференції, круглі столи, стартапи, значення, по-перше, технології створюють різні проєкти.

Педагогічна практика є необхідною складовою підготовки висококваліфікованих компетентних фахівців.

Її ефективне проведення залежить від таких важливих чинників:

- 1) якості навчально-методичного забезпечення практики;
- 2) рівня сформованих у студентів-практикантів умінь і навичок, застосування ними методів викладання професійно орієнтованих дисциплін фахового спрямування;
- 3) залучення здобувачів освіти до психолого-педагогічних досліджень;
- 4) допомоги наставників в адаптації студентів до умов професійної діяльності під час проходження практики;
- 5) системності контролю та об'єктивності оцінки результатів практики.

Метою педагогічної практики є:

- набуття професійно-педагогічної, соціально-громадянської, загальнокультурної, мовно-комунікативної компетентностей, які необхідні вчителю НУШ;
- оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі майбутньої професії;
- формування на базі одержаних у коледжі знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних умовах;
- виховання потреби систематично поповнювати знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Педагогічна практика здійснюється в різних формах. Під формами навчання в

процесі практичної діяльності розуміються різні варіанти її організації та взаємодії керівників практики і студентів.

Найбільш ефективними формами і методами формування професійної компетентності майбутніх педагогів у процесі педагогічної практики є ті, що забезпечують активну діяльність студентів, а саме: конференції, інструктажі, індивідуальні бесіди, консультації; колективне обговорення проблем; творчі вправи, завдання; прогнозування; розробка конспектів, структурування тем уроків та виховних заходів; аналіз планів, проведених уроків та виховних заходів, педагогічних ситуацій.

Педагогічна практика проводиться в рамках освітнього процесу та передбачає включення всіх студентів коледжу, як правило, з другого курсу і до завершення навчання у систематичну педагогічну діяльність. Це дозволяє послідовно і в певній системі протягом усіх років навчання в коледжі поєднувати оволодіння теорією з практичною діяльністю майбутніх вчителів і вихователів у закладах освіти.

Здобувачі освіти коледжу творчо реалізують себе на різних видах педагогічної практики: «Пропедевтична практика», «Пропедевтична психолого-педагогічна практика» «Пробні уроки та заняття у закладах освіти», «Літня практика в оздоровчих центрах і закладах дошкільної освіти», «Перші дні дитини в школі», «Безперервна переддипломна практика», для бакалаврів – практика з науково-педагогічних досліджень тощо.

Всі види практики творчо доповнюють одна одну, формуючи у студентів педагогічні компетентності, теоретичні знання та перші професійні вміння. У коледжі створені необхідні умови для якісної практичної підготовки майбутніх фахівців.

У зв'язку з реалізацією завдань Державного стандарту початкової освіти ще більше активізувалася співпраця закладу освіти та закладів міста, району, області. У комплексі практичної підготовки велике місце займає співпраця вчителів шкіл та викладачів коледжу: обмін досвідом на методичних об'єднаннях, спільні методичні засідання вчителів та кафедр, циклових комісій, участь вчителів шкіл у науково-практичних конференціях, де педагоги діляться практичним впровадженням інноваційних технологій навчання, демонструють цікаві презентації з використанням нетрадиційних форм та методів навчальної діяльності; зустрічі з авторами підручників, представниками видавництв.

Особливу увагу в коледжі приділено безперервній переддипломній підпрактиці з основної та додаткових спеціальностей. Тут помітно діє педагогіка партнерства, обмін новаторськими починаннями, пошуками, удосконалення педагогічної майстерності. Здобувачі освіти під керівництвом методиста та керівника від бази практики проводять відкриті уроки і заняття, виховні заходи, конкурси, практикуми, семінари, психолого-педагогічні тренінги. А на підсумковій конференції обмінюються враженнями від роботи під час переддипломної практики,

дають цінні поради студентам: вивчати основи методики освіти, активно відвідувати заняття гуртків, факультативів, спецкурсів, бути творчим під час всіх видів педагогічної практики.

Випускники готують огляд-виставку своїх перших педагогічних надбань: демонстрація відеопрезентацій та наочних посібників, роздаткового матеріалу, подають зразки своїх конспектів, дитячих виробів, а ряд світлин лише доповнюють творчу роботу, креативні ідеї студентів під час проходження переддипломної педагогічної практики.

Практиканти цікаво організовують роботу з учнями в позаурочний час: проводять лялькові вистави, евристичні бесіди, організовують екскурсії в природу, походи в музеї міста, залучають дітей до гурткової роботи.

Літня практика в оздоровчих закладах, за словами студентів, – один з важливих видів педагогічної практики. Саме тут студент вперше проявляє самостійність, несе відповідальність за організацію та цікаве дозвілля дітей, формує з групи дітей тимчасовий колектив, в якому діти в кінці зміни зі сльозами на очах та щирими обіймами від'їжджають з оздоровчих центрів. Адже численні свята, веселі розваги, запальні дискотеки чи просто теплі бесіди з вихователем біля вогнища, конкурси назавжди залишають в дитячих серцях приємні спогади незабутнього літа.

Під час звітування практиканти розкрили форми і методи роботи, які використовували в освітньому процесі, обґрунтували їхню доцільність. Особливу

увагу звернули на загальні та фахові компетентності, які набули під час практики, зробили висновки про ефективність проходження практики, висловили пропозиції щодо її організації та проведення.

Протягом навчання, в тому числі практичної підготовки, у студентів формуються педагогічні вміння, які так необхідні сучасному фахівцю. Педагогіка партнерства, педагогіка гуманності є особистою ініціативою кожного викладача та студента коледжу. Новаторські починання, реалізація креативних планів, творчі пошуки, формування професійної майстерності можливе тільки під час поєднання теоретичної та практичної підготовки майбутніх педагогів – агентів змін Нової української школи.

Сьогодні особливу увагу слід приділити підвищенню стресостійкості всіх учасників освітнього процесу. Для цього варто нагадати принципи педагогіки партнерства як запоруки успішної реалізації завдань практичної підготовки, а саме такі рекомендації:

- ✓ Позбавитися демотиваторів (знайти негативний чинник і усунути його);
- ✓ Якомога частіше надавати зворотній зв'язок (усміхатися, приділяти трохи часу бесідам зі студентами, аналізувати, схвалювати їх дії);
- ✓ Делегувати повноваження і спеціалізуватися (призначати керувати роботою груп творчих, ініціативних студентів);
- ✓ Не розв'язувати складні проблеми у режимі реального часу (збавити темп, відкласти на деякий час рішення проблеми);

✓ Спілкуватися з колегами і студентами безпосередньо (живе спілкування ламає бар'єри);

✓ Проявляти емпатію і терпіння (уміти поставити себе на місце іншого);

✓ Тримати руку на пульсі (приділяти увагу всім членам колективу);

✓ Постійно ознайомлювати колектив з результатами роботи (це допоможе відчувати єдність, командний дух);

✓ Ставити вимірні цілі (це посилить самоконтроль, дозволить відчувати причетність до спільної справи);

✓ Вирощувати лідерів у своєму колективі (передати частину функцій своїм підлеглим);

✓ Вивчати проблеми зсередини (занурюватись у вир педагогічної взаємодії);

✓ Відокремлювати емоції від прийняття рішень (коли емоції не впливають на прийняття рішень, виграють всі).

Зважаючи на реалії сьогодення, слід приділити увагу груповим формам роботи в умовах дистанційного (змішаного) форматів навчання, ролі використання цифрових технологій в процесі практичної підготовки.

Групові форми роботи традиційно застосовуються в освіті для організації навчальної діяльності. Розглянемо можливості, які надають сучасні інформаційні технології для організації групової взаємодії у системі практичної підготовки в умовах дистанційного і онлайн-навчання.

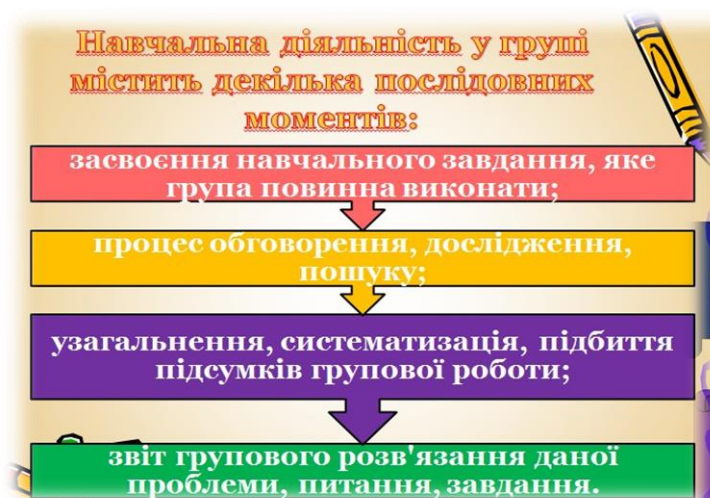
Найбільш ефективними інформаційними технологіями для організації групових форм взаємодії є

відео-, аудіоконференції та вебінари, які відносяться до синхронних інформаційних процесів.

Технологічною основою для проведення дистанційних занять служать інтернет-платформи, які забезпечують всі етапи групової роботи: організаційний, аналітичний та контрольно-підсумковий. Для організації групової роботи при дистанційному навчанні можна запропонувати два основні способи: заочну дистанційну роботу з наступною демонстрацією створеного продукту для всіх учасників і очну форму роботи з поділом здобувачів освіти на групи в он-лайн режимі.

З огляду на поширення популярності дистанційного навчання дослідження

різних форм групової роботи стає все більш актуальним. На сьогодні поєднання трьох освітніх компонент: інформаційних комунікаційних технологій (чат, відеозв'язок), хмарних ресурсів із спільним доступом та групових форм діяльності сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, розширює педагогічний операційний простір як для викладачів так і для студентів, забезпечує поєднання усталених педагогічних схем з інноваційними. Для подальших наукових досліджень видається важливим розробити методики поєднання STEM-технологій з груповими формами роботи.

Вирішення проблеми професійної підготовки, а отже й її невід'ємної частини – практичної підготовки майбутнього фахівця пов'язане з питанням побудови та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти, тобто персональним шляхом реалізації його особистісного потенціалу.

Поняття «індивідуальна освітня траєкторія» розглядається вітчизняними науковцями як:

– певна послідовність елементів навчальної діяльності *кожного здобувача освіти, що стосується реалізації власних освітніх цілей, які відповідають здібностям, можливостям, мотивації, інтересам здобувача;*

– цілеспрямована освітня програма, *що забезпечує студентів позиції суб'єкта вибору, розробки, реалізації освітнього стандарту при здійсненні викладачем педагогічної підтримки, самовизначення і самореалізації;*

– обраний здобувачем освіти за власним бажанням і під власну відповідальність рух до досягнення визначеного стандартом освіти рівня професійної компетентності, що здійснюється за постійної педагогічної підтримки та контролю, *в процесі якого відбувається його творча самореалізація, прояв і розвиток сукупності особистісних якостей, відповідно індивідуального освітнього маршруту.*

За висновками вітчизняних та зарубіжних науковців щодо сутності та особливостей побудови індивідуальної

освітньої траєкторії, яка виявляється у виборі здобувачем освіти змісту, цілей, методів та засобів навчання на кожному з етапів професійної підготовки: **адаптаційному, інформаційно-когнітивному, операційно-діяльнісному, рефлексивно-оцінювальному.**

Адаптивний етап передбачає «входження» здобувачів вищої освіти у неперервний процес професійної підготовки, їх адаптацію до умов організації та здійснення цього процесу, формування ціннісно-мотиваційних цілей освітньої діяльності; мотивування та стимулювання студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями; формування потреби в постійному особистісному й професійному саморозвитку. Розробка індивідуальної траєкторії професійної підготовки здобувача вищої освіти є важливою складовою адаптаційного етапу. Така траєкторія розробляється за результатами вхідної діагностики та з урахуванням здібностей та потреб здобувача освіти.

Інформаційно-когнітивний етап передбачає формування у здобувачів вищої освіти цілісного образу фахівця-професіонала, який не лише володіє фаховими знаннями, але й виявляє свою обдарованість у професійній сфері, є носієм нестандартного професійного мислення, здатного творчо реалізувати професійні задачі.

Операційно-діяльнісний етап передбачає формування актуальних умінь (обирати ефективну стратегію професійного спілкування, створювати, розробляти й реалізовувати творчі проекти у сфері професійної діяльності,

визначати найбільш продуктивні засоби вирішення ситуацій (у тому числі обираючи нестандартні методи), виявляти свої творчі здібності, мотивуючи інших до розвитку власних здібностей і талантів, забезпечувати психологічно комфортне середовище).

Рефлексивно-оцінювальний етап передбачає саморефлексію освітньої та професійної діяльності, контроль та оцінювання результатів, визначення її напрямів на якісно новому рівні. На цьому етапі доцільно використовувати технології проблемного, активного та креативного навчання, різноманітні види, форми і методи контролю, самоконтролю і взаємоконтролю.

Індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти вибудовується на основі

вхідного тестування на початку навчання й реалізується у співробітництві з викладачем завдяки таким здійсненню таких організаційно-педагогічних заходів:

- участь здобувачів освіти у тренінгу з метою побудови індивідуальної програми особистісного та професійного розвитку;
- упровадження різнорівневих за складністю завдань до семінарів та індивідуальних навчально-дослідних завдань;

Сучасні підходи до розвитку освіти, підготовки здобувачів освіти передбачають запровадження обов'язкового та вибіркового модулів безперервної виробничої практики, що враховують інтереси та потреби здобувачів освіти, їх залучення до участі в дискусійних платформах.

**СИСТЕМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗА ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА ФМБ**

№	НАЗВА ВИДУ ПРАКТИКИ	СЕМЕСТРИ
1.	Пропедевтична психолого-педагогічна практика	4,5
2.	Практика з природознавства та краєзнавства	4
3.	Пробні уроки та заняття	6,7
4.	Табірний збір з підготовки до роботи з дітьми влітку	
5.	Практика в дитячих оздоровчих таборах	
6.	Перші дні дитини в школі	
7.	Переддипломна педагогічна практика з основної кваліфікації	
8.	Переддипломна педагогічна практика з додаткової кваліфікації	

**СИСТЕМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗА ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)) БАКАЛАВР**

№	НАЗВА ВИДУ ПРАКТИКИ	СЕМЕСТР
1.	Пропедевтична психолого-педагогічна практика	2,3
2.	Табірний збір з підготовки до роботи з дітьми влітку	2
3.	Практика в дитячих оздоровчих таборах	2
4.	Пропедевтична практика	4
5.	Пробні уроки з англійської мови	5,6
6.	Пробні уроки із зарубіжної літератури	7
7.	Практика з науково-педагогічних досліджень	7
8.	Переддипломна педагогічна практика	8

Таким чином, індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти забезпечує ефективне управління процесом професійної підготовки, реалізацію її структурних компонентів на індивідуальному рівні та пов'язана зі специфікою змісту, засобів, форм і методів освітнього процесу та практичною підготовкою, відображає особистісні

майбутніх фахівців, забезпечує взаємодію теоретичної і практичної підготовки, має системний комплексний характер. Вона забезпечує підвищення готовності студентів до постійного вдосконалення, професійного росту, збагачення творчого потенціалу; реалізує поетапне формування професійної компетентності майбутніх фахівців на підставі наступності цілей,

доцільному науково-обґрунтованому добору змісту, принципів, активних методів, ефективних організаційних форм.

Основними умовами підвищення ефективності практики є особистісно-орієнтований, компетентнісний і креативно-діяльнісний підходи до її змісту та організації, інтегрований зв'язок з теоретичним навчанням, систематичність, безперервність, творчість і послідовність у її здійсненні.

особливості кожного здобувача, забезпечує освітнє середовище, що сприяє розвитку обдарованості студентів.

Висновки. Отже, практична підготовка відіграє системоутворювальну роль у формуванні творчої особистості

інтегрований зв'язок з теоретичним навчанням, систематичність, безперервність, творчість і послідовність у її здійсненні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Арабаджи-Донець Л.І. Компетентнісний підхід в сучасній освіті. Особистіснопрофесійний розвиток вчителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (14–16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. С. 21
2. Білявська О. О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності URL : <http://lib.mdpu.org.ua/nvs/>
3. Гапоненко Л. Розвиток рефлексії як психологічного механізму корекції професійної поведінки у педагогічному спілкуванні. Рідна школа. 2002. № 4. С. 14–16.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 375

5. Марченко І. А. Основні вимоги до професійної компетентності вчителів початкових класів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. URL : <http://innovas-koipro.edukit.kr.ua>
6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/nova_shkola_proekt.pdf
7. Паращенко Л. І. Технологія формування ключових компетентностей у старшокласників: практичні підходи. Київ : «К.І.С.», 2004. С.73-84.
8. Сергієнко Н. Ф. Професійна компетентність сучасного вчителя. URL : http://images/content/nashi_vydanya...upr
9. Скворцова С. О. Професійна компетентність вчителя: зміст поняття // Наука і освіта. 2009. № 4. С. 93–94.
10. Терешук Г. В. Індивідуалізація навчання в контексті ідей концепції Нової української школи. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка, 2017. С. 6–16.
11. Трубачова С. Е. Умови реалізації компетентісного підходу в навчальному процесі. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 53-56.
12. Тур Р. Й. Педагогічна рефлексія – основа формування творчого саморозвитку особистості. Управління школою. 2004. № 13. С. 22–24.

*Стаття надійшла до редакції
10 лютого 2023*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

УДК 37.091.33 – 027.22 : 398]: 378.018.43

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

*викладач кафедри теорії та методики музичного виховання
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Одним із важливих факторів виховання підростаючого покоління є усвідомлення ним елементів національної ідентичності, яке досягається через вивчення та збереження надбань народної української культури. Саме така робота дозволить протистояти вульгарній глобалізації, через яку спотворюється сфера українських ритуальних традицій та втрачаються колись сакралізовані зв'язки між їх формою та змістом.

За таких умов вчитель освітнього закладу чи вихователь дитячого садка, який репрезентує зміст української народної культури має завжди прагнути і намагатись відокремлювати пізні глобалізовані нашарування від справжнього змісту прадавніх сакральних українських традицій, формування яких може сягати своїм корінням періоду зародку саме перших форм релігійних вірувань. Зважаючи на вище викладене